

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör

Om sagesmannen Edvard Svensson,
"Kåranagaren". Kriæd.

Harald Vilsson

Edvard Svensson.

"Kåramagaren".

Det är nu tio år sedan jag gjorde bekantskap med "Kåramagaren. Jag hade redan tidigare hört honom omtalas såsom en något egendomlig och originell person, som alltid hade en mängd att berätta om trolleri och dylikt, samt en massa historier från sitt liv och leverne. Men han överträffade, vid närmare bekantskap, även högt spända förväntningar. Kanske inte så mycket genom sin egen trolldomsförmåga, men genom sin otroliga kännedom om hithörande ting. Och förövrigt genom sin rikedom av berättelser och historier från skilda områden, rörande folkets tro, sed och liv, som dessa gestaltat sig och utformats i gränsbygderna mellan Skåne, Halland och Småland.

Kåramagaren besitter även en ganska ovanlig berättartalang och har ett synnerligen gott minne. Det senare har jag en mångfald gånger haft tillfälle att konstatera, och likaså att hans berättelser haft i många fall ordagrant samma lydelse, även när de upprepats efter flera år. Detta senare, kan åtminstone i fråga om vissa saker, utgöra en borgen för sanningenhetens i hans framställning. När det gäller egna upplevelser saknar han annars ej långt ifrån förmåga att bättra på dem, varom hans berättelser noga nästan bära vittne. Men att kärnan i dem, och mera till, är med verkligheten överens-

—
—
-2-

stämmande, torde vara utom allt tvivel.

Svensson berättar gärna sina upplevelser och historier för vem som vill höra på. Kanske dock med undantag för sådant som har med svartkonst att göra. För att få höra om sådana ting bör man nog först bli närmare bekant med honom, och så kunna ta honom på det rätta sättet.

Kåramagaren besitter en god portion av vad man kallar bondslughet eller som han själv uttrycker det: "For se ja e en redi spion." Detta drag visar sig särskilt, när han träffar personer, som han misstänker på något sätt vilja komma honom till livs, eller driva med honom. Han låter dem då gärna hållas och spelar så enfaldig som möjligt tills han lyckas komma underfund med deras avsikter. Sedan kan han tvärt slå om.

Att Kåramagaren tror på svartkonst av alla slag och att han sysslat åtskilligt därmed är utom allt tvivel. Det framgår ju dessutom av hans noggranna kännedom om dyliga ting. Huruvida han sedan, som han själv påstår, även har ingått ackord med den onde, om än, "bara på sex veckor", och att han haft en svartkonstbok, vågar jag ej yttra mig om. Otroligt är det ej. Han vill emellertid ej så gärna tala om det nu. Han är dessutom mycket angelägen om att framhålla, att om det tidigare var i fans namn han gjorde sina "knebtag" och kon-

ster, så är det numera endast och allenast, genom Guds makt och sin egen tro, han kan bota sjukdomar eller göra andra magiska handlingar. För övrigt går det ej att bota sjukdomar i fans namn, eller göra något gott överhuvudtaget. Men däremot kan man göra så mycket ont man vill om man inläter sig med honom. Beträffande den egna tron, anser han denna spela en synnerligen viktig roll. "Om folk bara hade tro skulle di konna göra vecka under som hälst, liasom Jesu lärljungar. Men di saknar tro". Tror man inte på den sak man gör eller skall göra så går det heller aldrig. Det håller han styvt på.

Själv har jag aldrig sett några av hans underverk, men han har berättat för mig om åtskilliga. Till de enklare höra väl konsten att fördriva rätter och att förskaffa folkötur vid jakt och andra tillfällen. Men dessutom kan han göra nästan vad som helst från, att hindra en bisvärm att flyga sin kos, till att fördriva djävulen, om det skulle behövas.

Och att en hel del folk tror på honom är ett faktum. Det hänt för några år sedan, att en man där i trakten blev bestulen på en penningssumma, utan att tjuven senare blev upptäckt. Den bestulne gick då till Kåramagaren och ville ha honom till att smida ut ögat på tjuven. Men han ville inte åtaga sig det, med samma motivering som en äldre avdöd syd-halländsk kollega, smen i Plingshult: "Ja e for gammal å ge

mig fan i våll." Så det gick tydligt inte med Guds makt den gången.

Sjukdomar såsom tandvärk, och för övrigt värk av olika slag, botar Kåramagaren genom strykningar med händerna. Möjligen botar han även andra sjukdomar på samma sätt, men det har han ej velat avslöja. Lika litet hur han kan avslöja sjukdomens art. Men det är ej heller i någon större utsträckning, som folk sökt honom för andra sjukdomar än värk av olika slag samt smärre åkommor såsom sårskador o.dyl.

Hur han vid ett tillfälle botade tandvärk vill jag här berätta.

En gång när jag satt hos Svensson och pratade, kom en yngling dit, som fått svår tandvärk. Kåramagaren lovade att bota den, men han skulle först tända eld i spisen. När det var gjort öppnade han luckan till spisen, det var förövrigt mörkt i rummet, och så fick ynglingen lägga sig på knä med ansiktet mot elden. Sedan strök Kåramagaren honom med båda händerna på kinderna tre gånger in mot elden. (Han liksom strök av något in i elden) Så fick ynglingen resa sig sakta upp, medan Kåramagaren höll honom i ena handen. När han stod nästan upprätt sade kåramagaren: "Nu slapp de," och så va tandvärken borta. Det var den nu också. Beträffande elden i spisen, så har han senare berättat för mig, att den egentligen inte alls har något att betyda. Den är bara till för att

patienten lättare skulle tro. För om han gör det, går det lättare att bota honom. Han menade att folk lättare trodde om det hela gjordes lite mera mystiskt och hemlighetsfullt. Och han hade nog rätt.

När Kåramagaren företager en dylik strykning, han har förövrigt gjort det på undertecknad själv, blir han så svettig att svetten pärlar på pannan på honom och det riktigt söker honom i hela kroppen. Jag har hört hans patienter berätta, att det liksom utströmmar en kraft från honom när han berör dem eller håller dem i handen.

Kåramagaren brukar även spå i kort, och för denna sin konst har han varit mycket anlitad. Numera gör han det mera sällan och man får be honom länge innan han tager fram kortlekarna. Men han anses vara en "skicklig" spåman.

Att han redan i förväg vet när någon skall komma och besöka honom, hör väl till yrkets hemligheter. Han påstår att han har "sina aningar" eller att han sett det i "kaurten". Och jag tror nog att han i sin ensamhet brukar lägga en och en annan stjärna, för att se vad som skall hänta.

Hans egentliga yrke är ju korgmakare. Men på senare år har han på grund av sjukdom ej kunnat ägna sig så mycket här åt. Han är annars känd som en mycket duktig sådan och hans korgar anses såsom de bästa man kan få tag i. Att han, som ha n

själv säger i sin levnadsberättelse "nock vad mä", och att han farit mycket illa i yngre dagar det är säkert. Men han ville nog också gärna "va mä", för han var djärv och oförvägen och "väjde ente te se mar än en torbagge". Och han var känd för sin styrka och vighet, och för att gärna vilja va i "revleg". - "Månnstro ja har rönsad många legestuor och rafflad många tattra", är ett ofta återkommande uttryck i hans berättelser.

Som ett slutomdöme om Svensson vill jag säga, att han är en mycket beskedlig och hygglig karl, som inte vill göra någon människa förnär om han bara själv får vara ifred. Men om någon försöker driva med honom eller på annat sätt reta honom är han ej så god att tagas med.

Det kunde varit åtskilligt mera att berätta om Kåramagaren och hans liv och verksamhet. Men tillsammans med hans egen levnadsbeskrivning torde det sagda dock ge en ganska god och tydlig bild av honom, den siste "kloke i Knäred.

Harald Nilsson

5021

ACC. N.R.

Landskap: Halland Upptecknat av: Harald Nilsson
Härad: Hök Adress: Karl XI gatan 23 Lund.
Socken: Knäred. Berättat av: Edvard Svensson.
Uppteckningsår: 1930 - 1935 Född år 1873 i Attarp, Örkelljunga.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör:

Korgamakare Edvard Svenssons levnadsöden

berättade av honom själv.

När Korgamakaren gjorde sig fri från exercisen.

S. 7 - 13.

" 14 - 21.

Korgamakaren Edvard Svenssons levnadsöden.Berättade av honom själv.

(- Edvard Svensson föddes den 10 febr. 1873 i byn Attarp i Örkelljunga socken, Norra Åsbo h:d, Skåne. Fadern, Sven Nilsson även han född på samma ställe, dog vid 35 års ålder, då Edvard var 6 a 7 år gammal. Modern, Petternilla Svensson, född i grannbyn Tockarp, nu omkring 95 år gammal, lever ännu. (1936). Edvard, som var tredje barnet, hade fem syskon, fyra bröder och en syster. De två äldsta voro tvillingar, ett och ett halvt år äldre än Edvard. - När fadern dog, hade stället inte fullt 5 tunnland odlad jord, men omkring 100 tunnland mosse. - Edvard lärde sig så småningom att fläta korgar, vilket blev hans egentliga yrke. Han kallas också numera och sedan länge rätt och slätt "Korgamakaren". H.N. - - - -)

Mor sad å vov, ja sad å spolte, nor ja va liden. Far gjore kora. Men vi lärde ente å honom, for vi va for små nor han döe. Ja hade ente borjad i skolan då, Sin geck ja i skolan i två år, ett år i Attarp å ett Tokkarp. Så va ja ude å otta på ed par ställe i Tokkarp. Å ja haded bättre nor ja va borte än hemma. Nor ja va tie år, feck ja lappskåd i bened. Så lå ja på lasarettet i Ängelholm en ti, men doktorn dar konne ente bodad. Så sökte da Annars Hanssen i Fuelt å så

ble ja bra te sist. Så va ja hemma, te ja gåed å läst for prästen. De va i Örkelljunga. Då va ja 13 år gammal. Sin ga ja me ud å tjäna.

De forsta ställed ja tjäna på va i Faralt hos August Nilsson. De va en hal mil hemma ifrå. Dar stanna ja bara i två månader. Sin reste ja darifrå en natt. Han va så laj, så ja konne ante va dar. Sin va ja hemma en fjortan da. Så fondera ja å min bror Ludvig på å ta åsta å tjäna udad för, for ad få ed letta bätter. Dar va föreshärt hemma. Da storavelle va husbönner så da små feck ge mä se. Ve påskati ga vi voss åsta. Vi geck forst te min mobror Majnes (Magnus) å frågte ette väjen te Ängelholm, for dar hade vi ed par fastrar. De va en tre, fira mil å gå did, å vi hade engen väjakost ella nånting. Så minges ja så gott, vi feck ed stöcke grovt brö å en bid fläsk på ed ställe. Hemma trodde da ente, vi skolle ge voss iväj, i lell vi hade sät ed. Vi va då en fjortan, femtan år gamla. Så ställide vår ena faster om vars en plass te voss te å köra mjölkaskjussa. Ludvig kom te Höganäs å ja te ed ställe i byn Mardal vē Höja, tätt ve Tranarpaåen. (Rönne å H.N.) De e den åen som går iggenom Ängelholm sta Han som hade ställed hette Majnes Persson. Ja va dar om sommaren å hade 25 kr. i lön for hela tien. De va ed reded hie. Ja feck ta 50 liters spannar, som sto på jören å löfta opp i

vanen, så ja så sjutti stjärnor, dar de enga va. Han va slatare osse, så ja skar en bid rått köd å döppa i salt å åd. Så va dar Tranarpa pram. Dar skolle ja över, å sin te Össjö, Så flöja åen så rasane, så ja feck köra i vann te opp onne bugen på hästana. De va säkert ed par honnra meter på bágge sior om åen. Dar va staga i lansväjagroberna te å köra ette. Men ja va så säker te å köra, så ja to rått på hästa, som drängen skämt ud. - Sin va ja hemma den vintern, å då feck ja scharlagansfeber. Så va ja ude i bederna å så här å uär. Å så gjore ja kora i plättavis. Ajned te korana hänte ja oppe i Götteryd socken i Smålann. En ti bodde ja dar oppe osse hos en, som hette Pannekage - Jonen. De va dar i Balkeryds håler, dar träffte ja Råttjägaren å Ulla for förstegången. Di konne en hel del. Råttejägaren hade svartkonstbogen. Å dar feck ja lära letta ja mä.

En sommar hade ja bara 2 kroner te å borja mä, å fö mä på. Men te ettehösten hade ja tjänt en sjutti kroner. Så lånte ja pängana te min bror. Han köpte ed gammal ög for dom, å sin feck ja aliri se dom mar. - Den vintern sad ja hemma å gjore kora, å då ble ja så fuller å lus, så ja konne ente hi me. Då hyrde ja me plass i Tokkarp å flötta did å va dar å gjore kora. Å dar va ja, nor ja skolle mönstra i Örkelljonga. De har ja talt om foringan, hont ja gjore me fri frå excisen.

Sin fäste ja me hos en murare, en bonne i Mattarp. De ligger ingte Attarp. Dar va ed sånt lett ställe, så en feck angenting å eda. Men schájter å loppor å lus de va dar, så en ente konne fri se. Dar slutta ja om hösten. Ja skolie ha 60 kroner i lön, men de feck ja stämna me te ve tenged.

Ja fäste me sin på Ängelholms ljung. Dar feck ja 110 kr. om åred, ja va dar bara te ve julati, sin reste ja min väj en natt. De va en så lajer plass de osse, så ja konne ente va dar. J a feck va oppe fore kl. 3 å flora kregen å sin stå å pungtorska mä extra, å ja hade bara min lön. (Pundtröska=ersättning utgår i form av viss % av den utträskade säden. H.N.). Så to ja å sålde min skänk å packa ihop mina klär å sånt. dar va tre pungs tynge, å så geck ja mitt i natten å geck hem. De va så glatt, ad ja feck springa på sock. Nor ja kom ittått va Ängelholm ble ja trötter å la me letta på marken. Å nor ja vagna te hade de snytt så pass, så ja knappt kunde komma opp. Sin va de te å gå igen. Frös gjore ja, men ja ble snart varmer. Snyn geck opp te skrevet. Så geck den dan. Hongri va ja, så geck ja ing på ed ställe, dar sad di å åd ärtesö, å så feck ja eda mä. Ja frågte, va de kostar, men de kostar ente nåd. Då ga ja dom tie öre, sin va ja rainer, for de va allt ja hade. Sin geck ja hela natten å nådde ente hem, for än klockan va elva ella tolv på dan. Nor ja kom hem,

5021

va Ludvig dar å mina älste bröra osse. Så va mor omgeft. Hon va geft mä en smålänning. Så va dar två te udom den, hon va geft mä. Å di låe dar å åd å drack å forstörde va som fanns. Å då kan en tänka se, ad ja ble forargad for di skolle va hemma å ente ja. De va vinter då mä meed snö. Mor hon tragga på voss for vi va resta frå plasserna. Så velle hon bjua mad, men ja to ente emod nån, i lell ja hade gåed ett å ett halt döjn. Ja ble forbannad på ed. Ja to mina byllte å la me på galed, å så lå ja dar ett par tre timma. Sin velle mor bjua på mad igen, men ja to ente emod nåd, for ja sa, smålänningana konna nock behövad. Udan så geck ja ud å skaf- fa me arbede i byen å dar feck ja panntofflegröd. Sin va vi å torska en månad, å vi feck sexti öre om dan, å dar va gott om brännevin. En da to ja mä en liter å köpta kaffe å vede- brö å geck hem å bjö på smålänningana te flaska va tom. Sin klippte ja flaskan i huded på en, å så rönsa ja hyttan å körde ud hela skited, både bröra å allihob. Å ja sa te dom, ad om di kom igen, skolle di ligga lig. Ludvig skåd en i huedemä en poffert, som va laddad mä salt.

Så mod framtien fäste ja me hos en bonne i Mattarp, som gjore kora, å så va ja dar ed års ti. Vi gjore tål (12) kora om dan, å ja passa ändå kregen. Ja snaide stamtillinga å flätta bånna, å så gjore bonnen resten. Samma år ve julatien

5021

flötta ja te min brorsa svärfar, Pål Bengtsson på Lärkagoss, å gjore kora å hade 60 öre om dan. Dar va ja i sju månader. Å vi söb så rasanes, vi drack två liter om dan. Å ja va ente nöckter nåen gång. Va full så ja ente konne gå men gjore fyra kora om dan.

Om framtien åred dar på, to ja opp te Fagerhult å ble rallare ve järnväjsbögged mellan Skåne å Smålann (Örkelljunga-Markaryd, H.N.) Ette två veckor ble ja extra bas å dar va ja ett o ett halt år.

På ettehösten flötte ja opp te Götteryd igen, te Horsabergabacka, å bodde dar hos Sven-Johan, Ulla bodde osse dar hos hanom. Å Rättejägaren bodde stras ingte. Den vintern körde ja timmer i skoen, å hade daspäng. Dessemellan gjore ja kora. Sin lå Rättejägaren å Ulla å ja dar å brände brännevin, å de hålit vi på mä, ännu te han mä di gule snorerna kom. Då måtte ja åsta, å så to ja te Bolmem å lå dar på öana å feska. Nor ed par månader hade gåed, reste ja hem.

Sin to ja te Bjuvs gruva, men de tälte ja ente. Så ja va dar bara nånna månader. Sin va ja ude på slätten å hogg sä om hösten. Så sad ja hos min bror i Bpalt i fem års ti å gjore kora om vintrarna. Om somrarna va ja kokrämare i plättavis å hanla mä koer å grisa å får. Å så lå ja å processa mä fem byar på en gång. Å ja klådde dom allihop te sista slut-

ted. Sin en ti va ja sotare om vintern, å om sommaren hade ja min semest å va herre, å va kar, å konne syppa å va fin. Ja, månnstro ja har nock vad mä!

Sin köpte ja ställe i Balsen tätt ve Igrahult (Ekorna-hult H.N.) i Knäred, å de hade ja ed par års ti. Så sålde ja de å hyrde i Jonsnhult i fem år. Därette köpte ja en tomt i Fagerhult, å skolle böggä hus. Men så spelatä ägaren konkurs, å ja hade ente fasta på tomten, så den geck.

Så bodde ja hemma i Attarp å skötte ställed en tie års ti å krabba mä litta kora å hannla i plättavis, å slata iblan kala å stora kvior å sånt. Nor ja va så dar en 40 år, köpte ja ed ställe i Skinnesböge i Hinneryds socken i Smålann, å dar gjore ja så forbannad mä kora. Ja köpte en ainebacke for 28 kr. å gjore kora for mar än 9000 kroner. På två månader tjämte ja en gång 800 kroner. Ja va dar i tre år. Så sålde ja ställed. Hyrde så i ed par års ti. Å sen år 1921 böggde ja i Knäred, som ja väl kämde te, å här e ja än i da. (1935)

När Korgamakaren gjorde sig fri frå exercisen.

Ja hade hyrt me ing på ed ställe i Tokkarp om vintern
å sad å gjore kåra. Ja bodde hos en ,han hette Anton Eljasson,
å de va onne den tien, nor ja skolle mönstra te exisen. Mina
bröra, da velle sätta opp 50 kroner mä me, ad ja ente ble fri,
men ja sa, ad di hade ente så gott om pänga, så di hade 50
kroner å offra, men fri skolle ja ble. Så hände de se, ad vi
skolle åsta ä mönstra. Å de va forsta gången, da mönstra i
Örkelljonga, de va 1893. Anton Eljasson hade ed par gamla
hästar, å di feck ja köra mä. Så va dar nånna stöcken, som
åg. Så körde vi nor te Örkelljonga. På den tien va dar bränne-
vins utskänkning. Vi komme did engan di va resta på, for dar
va ingen orning mä uaskänkningen då, så vi bösta opp dom, å
feck fyllad i våra flaskor. De va engan solen va gåed opp på
måronen. Så geck ja å satte ing ögen, for ja va liasom styre
for alltihob. Så va dar en mä i sällskabed, som da kalla for
Vargen. De va en redi tatter. Han bar skräck for allmogen.
(Han var en skräck för folket. H.N.) Nor ja kom ing, hade han
blånnad ihoba fem stora toddyglas fulla mä brännevin å bir,
men naturlåtvis, så va dar mest brännevin. Så velle han påstå,
ad di hade drocked så meed, mens ja satte ing hästana. Ja, sa,
ad de va osanning, men ja drack ud ed, for ja tålte rätt så
meed på den tien. Vargen hade lide hat te me, for han hade

14
LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

-8-

legged å slas mä mina bröra dan ingan. Han va rätt så reve-n i synen, så han likna meed ed rovdjur. Sin så va de te å hålla på å drecka, te da ble holia syppna. De va Vargehs mening, ad ja skolie ble ed rent över lastad, men ja gle me ifrå domā sigera (cedera H.N.). Så de geck ente. For hor syppen ja e, forr så väl som nu, så e ja lia klar i hjärnan. Så skolle vi då ing å mönstra, nor de feck drad se lide. Men vi va så syppna å galna, så befäled, da feck komma ing å hämta voss på gesjivaregåren. Nor vi komme då ing, så skolle vi klä å oss, å så borja da på A - BED i räkningen. Ja va ju ifrå Attarp, så ja skolle ju forst ing. - "Edvard Svensson, Attarp ska ing," skreg di. Men ja klädde inte å me. Då ble di galena, men de feck ble, som de va. Ja va halter å poffelryggad, så ja konne ente klä å me, forrega ja. Å kapten Wilken, de va en mycket rytane person, han ga se te å ryda å leva te'd ed, ad ja skolie klä å me. Då geck ja hän te kapten Wilken å sa, ad velle han knäppa ^{opp}forhängeskappen, så skolle ja ~~ha~~ snart ble fardi. Men han svor på ad de gjore han ente. Då sa ja, ad de va ente tvonged, for velle han ente, så slapp han. Ja va ente så rädd å me. Sin sa ja te dom, ad velle di ente vänta, så feck da skecka ing annra så länge, te ja ble färi. Ja skolle göra veed, så fort ja konne. Så borja di ju å skicka ing, så di hade skickad ing en tolltre stycken.

—*—
-10-

Men de ble liadant. Då kom länsman Settergren å neb mä bagte
å röd, ad ja skolle klä å me. Han va en möcke skarp person.
Nor han feck fatt i loffare, så piska han dom holia grondled,
sin så lo han dom gå. Så sa ja te'n: "Va e ni for en som kom-
mer å nibd, å ska kallas for å va orningsman? Akta er va I
gör!" Då geck han sin väj. Sin kom fjäringsmannen frå Floselt
å tala grant mä me, ad ja skolle sätta me på gåled. Så satte
ja me på gåled. For i varden, så va folk i rätt små omständi-
heter, så da va ente så väl klädda, som di e nu i vår närvra-
rande ti, å ente så rädda om sina klär. Så nor ja sad dar på
gåled, skolle fjäringsmanney, han hette Ola Nilsson, dra stöv-
lana å me, men ja hållt igen, så han konne ente få dom å.
Då ble dar ed faled liv, for ja skreg å jämra me, de varsta
ja konne, å så bar de ront gåled mä båe fjäringsmannen å me.
Så kom länsman Settergren igen å feck fattbak te å hållt i
me. Men ja tänkte, nu ska du få annad å göra än nibas. For
ja va stark på den tien. Ja konne ta å sätta långfengern i
båran på ed smedjestä, som väjde mellan trettan å fjortan
pong, å bärad ed lant stöcke i vecken å armana som helst.
Så nock feck di å sköda, ingan di feck stövlana å. Sin så
hjälpte s di ad å klä å me, men di hade å sköda. Så skolle
ja fram te mönstringsbored, men ja sprant ud i köked te pi-
gerna, å dar ble ed farled liv. Di skreg å grina å, levde te,

å skolle rätta me ing tē väggen, men di konne ente. Ja hållt
 ånnen, å den ställningen, som en då e i bler en i. Ja hållt
 ånnen så länge, så ja konne ente si nåd. Ja hörde, va da sa,
 men ja konne ente svara. Å ente hade ja gjort ed iheller om
 ja så konnat. Så slutta di opp mä ed, å så kom doktorn mä
 en flaska å satte te näsan på me, så de sökte me i hela krop-
 pen. Sin konne ja borja å ånna igen. Så borja doktorn å un-
 dersöga me. Han satte en lur te brösted, å han knabba å lev-
 de te ed. Så hade de ju frestad me, så hjärtad va oroled.
 Nor han då feck undersökt me, så sa ha de: "Ni e ente fris-
 ker, men får ni ligga under läkare en ti, så kanske ni kan
 ble bra, men de e ente säkert." Så va de te å klä på se igen.

Nor ja sin kom ing te pågana, så frågte Vargen, om ja
 va gotan. "Ja," sa ja. - "Va ble du," frågte han, "Prinshu-
 sar," svarte ja. Då sa han: "Bara gack ing å si ifrå, ad du
 får ed bra ög, så kan du nock reda opp ed". - "De bråttar
 ente", sa ja, "for nör ja kommer did ska ja nock ta ud en
 bra häst." Å ja spela rent kajen mä dom så di trodde, di kon-
 ne få mä te, va som helst. Så ginge vi ing å drocke igen.
 Å dar va vi, mens befäled hade å sköda mä papper å sånt. Sin
 skolle vi ju ing igen. Men då måtte da taate håra hånn for
 å få voss frå gäsjivaregåren. Befäled kom ing dar å skolle
 köra ud voss men då soba vi nör flaskor å glas på gåled, så

bidana stänkte ikring. Å befäled, di skod hål på dorra skotöj.

Så va vi inge hos befäled igen på den annre gäsjivare-gåren, for de fings två stöckna i Örkelljonga, å dar borja di på Attarp igen, å så skrege di på me. Men ja svarte ente, for ja va rätt så fuller, När di då hade skreged på me nånna gånga, så sa da: "Edvard Svensson i Attarp, enfanterist." - - "Nä hä", sa doktorn, "han e frikallad". - "Va felaw han", sa lannshövdingen. Han va mä dar förste gången. "Han e pof-felröggad", sa doktorn. Så skolle ja hän te lannshövdingen, å han skohle undersögd, for han trodded ente naturletvis. Så to di fatt i armen på me å ledde me did. Ja geck ente säl, for ja va en redi figur. Nor ja kom då did, så skolle han rätta röggen på me, men ja tänkte, de ska du allt sleppa. Sen to han å rätta letta, å ja lo ed gå en bid. Sin hållt ja igen. Nor han släppte, sjonk ja ihob igen. Han försökte tre gånga. Sin sa han: "Ja ha", sa han. Så flydde da hän friheds-lappen te lannshövdingen, så feck ja den, å sin geck ja.

Nor di då hade fåd dorra lappa å aliting, så sa di: "Di som ha fåed frihedsłappa, råa å gå hem. Hina ska stanna kvar". Nor vi då komme ud, så kom Vargen å sa: "Hör du din puckel-ryggade fan," sa han. "Nu ska du bestå konjagsgöga, for du ble fri". - De ska ja gärna", sa ja, "men du ved ju, ad ja ente eded nåd, å ja e så dåli, så ja e tvongen te å gå ing

i botiken å få letta vedebrö. Du har en literflaska", sa ja, "så kan du låna fira stöcken te, å va snäll," sa ja, "Å gack å ta ud fem liter å den bästa konjagen å så beställ kaffe, så ska ja snart komma," Å de gjore han. Å nor da vore färia mä de, så lette di ette me allastän i stallana, men då va ja ente te å finna. Så måtte han, Vargen, te å låna pänga så han kunne betala gilled. De kosta mellan 35 å 40 kroner. Di pängana lånte han å Anton Eljasson, som rådde om hästana. Han hade kommed nör mä te Örkelljonga, for han va gla ve fylle, å så feck han se ed blås. Å ja vesste, ad han skolle kömma, darfor geck ja ifrå alltihob. Så to han säl hånn om sina hästa, sånnnt som de ble. Å de ble då som van nor han feck se ed fylle. Han vällte å bröd itu vanen å sela å hela klabbed, alltii en röra. Men ja geck hem, så ja slapp va mä. Sin lette di ette me, nor da komme hem te Antons, men ja va ente dar, for ja hade gåd hem te Attarp. Å hade di kommed did, hade di fåd blåbär, for ja hade skarpladdad revolv i jämte me, så de va bäst ad dom ente kom.

Nor mina bröra frågtemette, va ja ble for nåd, så sa ja: "Ja ble ente nåd." Då sa di: "La voss se din bog." Som ja sa: "Ja har engen ." Då sa di: "La voss se din lapp då, va du kommer te å höra te." Så lo ja dom se lappen. Då blee da forargade for ja ble fri. Å ja sa te dom: "Nu haden I vad å mä

så dar va reded kommedi. Befäled, di konne ente reda di annre, så länge som ja levde teed. Så fök pigorna ud. Å vingen sto på, så illen flö opp i skorstenen. Å då geck ja ud å köged å ing i skafferied for å få lide i me. Men ja feck ente va dar så länge, forn Settergren å Ola Nilsson, da komme me did. Å di slede å droe i me, å dar ble en forgjordad oppståndelse. Men så finge da me ing te doktorn.

Nor ja kom dar ing, så halta ja å va meed krogi i röggen. Å ja hade rätt så stora arr på benen, for ja feck villappa-skåd, nor ja va imellan tie å elva år, så ja feck ligga te sängs ett å ett halt års ti. Så de va ente svårt te å lura doktorn på de. For regementsdoktrarna e ente så särdeles kvecka å se, for di har gåed forlide i skola. Så fägte di vaffor ja ente va kommen i rättan ti. Men ja sa, ad ja hade vad dar ingan harrana reste på. Då töckte di, ad ja konne väl kommed ing for. Men jasa, ja kom så fort ja konne. Så frågte di, om ja hade nåd fel, men ja sa, ja hade enga fel. Men ja va så halt, å krogröggad å illa vuren på alla dess vis. så ja va alldeles en kröpling. Å di borja å hiva å dra i bened på me, å ja skreg. Så sa di, ad de va bra, men ja halta ändå. Sin skolle di ha me ing te måled ve väggen, for å se, om ja hade längden. Men de geck ente, for ja hållt ånnen (andan) å hållt me kroki i röggen. Å dar va två man, som toe

5021

jära femti kroner, om ja hade sad opp", sa ja. "Men i e nånna domskalla, for I konnen vad fria I mä, men I voren for domma", sa ja te dom.

21

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
-15-